

Sygnatura akt IIIRC 80/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 roku

Sąd Rejonowy w Starogardzie Gdańskim III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodnicząca Sędzia Sądu Rejonowego Agata Gronkiewicz

Protokolant sekretarz Kinga Kamińska-Niedziela

po rozpoznaniu w dniu 28.04.2016 roku w Starogardzie Gd.

sprawy z powództwa małoletniego A. W. (1) zastępowanego przez matkę J. R. (1)

Przeciwko A. W. (2) i B. W. (1)

o alimenty

I. Oddała powództwo.

II. Odstępuje od obciążania strony powodowej kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 25 lutego 2014 r. małoletni powód działając przez swego przedstawiciela ustawowego - matkę- J. R. (1) wniósł o zasądzenie na jego rzecz alimentów solidarnie od pozwanych dziadków - A. i B. W. (1) w kwocie 1.100 zł miesięcznie.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości.

Na rozprawie w dniu 17 kwietnia 2014 r. przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda złożyła wniosek o zabezpieczenie roszczenia w kwocie po 700 zł miesięcznie od pozwanych na czas trwania postępowania.

Postanowieniem tut. Sądu z dnia 24 kwietnia 2014 r. udzielono zabezpieczenia roszczenia na czas trwania postępowania poprzez zobowiązanie pozwanych do uiszczania solidarnie na rzecz małoletniego powoda A. W. (1) tytułem alimentów kwoty 350 zł miesięcznie płatnych do rąk J. R. (1) do dnia 15-tego każdego miesiąca.

Na skutek zażalenia pozwanych, postanowieniem Sądu Okręgowego w G. (...)z dnia 8 września 2014 r. sygn. akt (...)uchylono zaskarżone postanowienie w całości i sprawę przekazano do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w S. (...)

Pismem z dnia 9 lutego 2015 r. przedstawicielka ustawowa powoda wniosła o udzielenie zabezpieczenia na czas trwania postępowania poprzez zobowiązanie A. W. (2) do uiszczania na rzecz małoletniego alimentów w wysokości 600 zł oraz zobowiązanie B. W. (1) do uiszczania na rzecz małoletniego kwoty 500 zł tytułem alimentów.

Postanowieniem tut. Sądu z dnia 11 marca 2015 r. udzielono zabezpieczenia roszczenia na czas trwania postępowania poprzez zobowiązanie A. W. (2) do uiszczania na rzecz małoletniego A. W. (1) tytułem alimentów kwoty po 300 zł miesięcznie oraz zobowiązanie B. W. (1) do uiszczania na rzecz małoletniego powoda kwoty 50 zł tytułem alimentów.

Na skutek zażalenia pozwanych, Sąd Okręgowy w G. (...) postanowieniem z dnia 9 czerwca 2015 r. sygn. akt (...) zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia.

W ostatecznie sformułowanym stanowisku strona powodowa domagała się zasądzenia na rzecz małoletniego powoda tytułem alimentów od pozwanego A. W. (2) kwoty po 500 zł miesięcznie oraz od pozwanej B. W. (1) kwoty po 500 zł miesięcznie, poczynając od dnia złożenia pozwu (k. 464).

Sąd ustalił i zważył co następuje:

J. R. (1) oraz J. W. (1) ze związku nieformalnego posiadają małoletniego syna A. W. (1) ur. (...)

Postanowieniem tut. Sądu z dnia 13 września 2010 r. J. W. (1) został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad mał. A. W. (1).

Wyrokiem Sądu Rejonowego w S. (...) z dnia 21 grudnia 2011 r. sygn. akt (...) zasądzono od J. W. (1) na rzecz małoletniego powoda alimenty w wysokości 500 zł. Na skutek wniesionej przez J. R. (1) apelacji, Sąd Okręgowy w G. (...) wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 r. zmienił zaskarżony wyrok i w miejsce zasądzonej kwoty 500 zł tytułem alimentów zasądził kwotę 700 zł miesięcznie tytułem alimentów.

Z uwagi na brak dokonywania przez J. W. (1) wpłat alimentacyjnych, J. R. (1) złożyła do Sądu Okręgowego w G. (...) wniosek o uznanie, stwierdzenie wykonalności i wykonanie orzeczenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych przeciwko J. W. (1) - zamieszkałemu w (...). Sąd Okręgowy w G. (...) przekazał powyższy wniosek właściwemu o. h. - (...).

J. R. (1) na skutek egzekucji prowadzonej na terenie (...) otrzymała następujące wpłaty alimentów: w roku 2014 - 325 euro, a w roku 2015 - łącznie 749 euro.

J. R. (1) złożyła również wniosek do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w S. (...) o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko J. W. (1). Postanowieniem z dnia 24.04.2014 r. sygn. akt (...) komornik umorzył postępowanie egzekucyjne, z uwagi na wniosek przedstawicielki ustawowej małoletniego A. W. (1) o umorzenie postępowania.

Małoletni A. W. (1) ma obecnie niespełna 13 lat, jest uczniem, trenuje piłkę nożną, stwierdzono u niego nadciśnienie, lekarz zalecił wobec małoletniego specjalną dietę - tzw. śródziemnomorską. Na miesięczne usprawiedliwione koszty utrzymania małoletniego składają się: żywność 500 zł, środki czystości - 94 zł, sport/szkoła/medycyna - 80 zł, odzież - 100 zł, telefon komórkowy - 30 zł, Internet i TV - 45 zł, opłaty mieszkaniowe przypadające na małoletniego - 324 zł, korepetycje - 150 zł. Łącznie miesięczny koszt utrzymania małoletniego powoda wynosi około 1.300 zł.

J. R. (1) pracuje jako nauczycielka (...) w wymiarze 18 godzin tygodniowo i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości ok. 3.000 zł netto miesięcznie (k. 488-489). Nadto, w 2014 r. otrzymywała ona średnio tytułem alimentów wyegzekwowanych od ojca dziecka 116 zł miesięcznie (325 euro w skali roku x 4,3 zł = (...):12 = 116 zł). Z kolei w 2015 r. J. R. (1) otrzymywała średnio tytułem alimentów wyegzekwowanych od ojca dziecka 268 zł miesięcznie (749 euro w skali roku x 4,3 zł = 3.220 zł :12 = 268 zł).

Matka małoletniego posiada kredyt hipoteczny na mieszkanie, w którym obecnie z małoletnim zamieszkują - miesięczna rata kredytu wynosi 700 zł. Dodatkowo matka małoletniego posiada pożyczkę z zakładu pracy, której miesięczna rata wynosi 400 zł oraz spłaca kredyt w banku, którego rata wynosi 200 zł miesięcznie.

Ojciec J. R. (1) zmarł w dniu (...) r. Matka przedstawicielki ustawowej małoletniego mieszka na (...), przebywa obecnie na emeryturze i otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości (...).

Ojciec małoletniego powoda - J. W. (1) lat 45, z zawodu (...), od 5 lat mieszka i pracuje w (...), zarabia około 1.600 euro miesięcznie. Mieszka z żoną i trójką dzieci. Sąd Rejonowy w S. (...) wyrokiem z dnia 15.05.2012 r. w sprawie o sygnaturze (...) uznał J. W. (1) za winnego popełnienia czynu z art. 209 § 1 k.k. na szkodę małoletniego powoda i

został skazany na karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin miesięcznie oraz został zobowiązany przez Sąd do łożenia na utrzymanie małoletniego A. W. (1)kwoty 700 zł miesięcznie.

Pozwana B. W. (1)lat 66, otrzymuje emeryturę w wysokości 900 zł miesięcznie. Pozwana choruje na cukrzycę typu 2, jest pod opieką P. (...), wymaga leczenia specjalistycznego, przyjmowania leków, diety cukrzycowej z ograniczeniem węglowodanów w posiłkach. Pozostaje pod opieką (...). Pozwana uczęszcza na rehabilitację, z uwagi na zwyrodnienie kolan, rąk i kręgosłupa. Roczny koszt uczęszczania przez B. W. (1)na rehabilitację wynosi około 960 zł.

Miesięczny koszt utrzymania pozwanej oscyluje na poziomie kwoty 1.900 zł. Na powyższą kwotę składają się następujące wydatki: wyżywienie (z uwzględnieniem diety cukrzycowej) - 800 zł, leki-150 zł, udział w kosztach utrzymania mieszkania - 625 zł, środki czystości - 100 zł, odzież - 200 zł, fryzjer - 50 zł, rehabilitacja - 80 zł.

Pozwany A. W. (2) lat 72, emeryt, otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 2.500 zł miesięcznie. W lipcu i sierpniu prowadzi własną działalność gospodarczą, z której osiąga dochód w wysokości 1.000 zł w skali roku. Pozwany ma problemy z kręgosłupem, wymaga rehabilitacji. Miesięczny koszt utrzymania pozwanego wynosi około 1.400 zł. Na powyższą kwotę składają się: wyżywienie - 500 zł, leki - 100 zł, udział w kosztach utrzymania mieszkania - 625 zł, środki czystości - 50 zł, odzież - 100 zł, fryzjer - 20 zł.

Pozwani są współwłaścicielami 13-letniego samochodu osobowego marki S..

Urzędy pracy w G., G., S. i T. nie dysponowały ofertami pracy z korzystniejszym wynagrodzeniem niż otrzymuje obecnie matka małoletniego powoda.

dowody: akta (...), akta (...)tut. Sądu, akta (...) tut. Sądu, wykaz kosztów k. 5-7, wykaz zaległości alimentacyjnych k. 8-11, harmonogram spłat kredytu k. 12-15, wydruk k. 16, k. 60-65, k. 187, nakaz zapłaty k. 17, zaświadczenie k. 18, pismo k. 28-29,k. 171-173,k. 227, decyzja k. 37-38, zeznania J. R.k. 39-70,k. 272-274,k. 464-466,k. 571-572, zeznania B. W.k. 40-41,k. 274,k. 466-467, zeznania A. W.k. 41-42, k.274-275,k. 467, PIT - k. 55-59,k. 268-271, zaświadczenie lekarskie k. 72-73,k. 91, k. 299, faktura VAT k. 74-76,k. 92, k. 184, k. 185,k. 476, dowód wpłaty k. 77-79, dokument k. 108,k. 496-505, k. 507-517, k. 527, 530-531, k. 539-540, k. 555-557,k. 566-568, wyrok nakazowy k. 120, postanowienie k. 180, harmonogram spłat k. 181-183,k. 259, paragon k. 186,k. 205,k. 474, karta pobytu w szpitalu k. 191-195, dokumentacja medyczna k. 196-204,k. 477-479,k. 561, dokumentacja k. 228-241, wydruk k. 250-254, wezwanie do zapłaty k. 256, k. 258, skierowanie do szpitala k. 257,zaświadczenie k. 292,dokumenty k. 295-297, k. 397-398, k. 417, k.426-461 , zaświadczenie k. 326, zeznania J. W.k. 392-394,zestawienie wydatków k. 471-473k. 562-564, ,pismo k. 480, zaświadczenie o dochodach k. 488-489, informacje z PUP k. 404, 405, 406, 407,

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o zebrany materiał dowodowy, w tym wyjaśnienia stron, w takim zakresie, w jakim są spójne, logiczne i korespondują z pozostałym materiałem zebrany w sprawie. Za wiarygodne Sąd uznał w szczególności przedłożone przez strony dokumenty, albowiem ich prawdziwość nie budziła wątpliwości Sądu, a nadto w toku toczącego się postępowania treść ich nie została w żadnym zakresie zakwestionowana.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadka J. W. (1)w których opisywał on swoją sytuację materialną oraz przebieg egzekucji na terenie (...), albowiem zeznania te korespondowały z załączonymi do niniejszej sprawy zaświadczeniami od pracodawcy świadka oraz dokumentacją egzekucji z jego miejsca zamieszkania.

Analizując opisywane przez przedstawicielkę ustawową małoletniego powoda koszty utrzymania syna Sąd uznał, że zostały one przez nią znacznie zawyżone, zwłaszcza w zakresie wyżywienia ponad kwotę 500 zł, kosztów związanych ze sportem i leczeniem- ponad kwotę 80 zł miesięcznie, telefonem komórkowym ponad kwotę 30 zł miesięcznie, ubraniami ponad 100 zł. Zdaniem Sądu brak jest podstaw by za usprawiedliwione potrzeby dziecka uznawać zakup trzech par drogich butów sportowych w każdym roku, coroczny zakup plecaka, czy torby sportowej. Tym samym Sąd

ustalił, że miesięczny usprawiedliwiony koszt utrzymania mał. A. W. (1) wynosi ok. 1.300 zł, a nie jak wskazywała jego matka - 2.100 zł.

W pozostałym zakresie Sąd dał wiarę zeznaniom stron, albowiem opisane przez przedstawicielkę ustawową małoletniego powoda jest obciążenia kredytowe, koszty utrzymania mieszkania, dochody nie były kwestionowane i nie wzbudzały wątpliwości Sądu. Z kolei opisane przez pozwanych ich koszty utrzymania były zgodne z doświadczeniem życiowym, a nadto, częściowo znajdowały potwierdzenie w przedstawionych rachunkach i fakturach.

W przedmiotowej sprawie małoletni A. W. (1) domagał się tytułem alimentów od swoich dziadków ojczystych: A. W. (2) kwoty po 500 zł miesięcznie i od B. W. (1) kwoty po 500 zł miesięcznie.

Powyższe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż generalna zasada dotycząca obowiązku alimentacyjnego jest zawarta w art. 128 krio, który stanowi, że obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo. Za krewnych w linii prostej ustawa uważa zstępnych i wstępnych. Z kolei art. 132 krio mówi, że obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Tak więc do ustalenia obowiązku alimentacyjnego osób zobowiązanych w dalszej kolejności dochodzi w trzech przypadkach, a mianowicie gdy osoby zobowiązanej w kolejności bliższej nie ma (bo np. nie żyje, zaginęła), kiedy osoba zobowiązana w bliższej kolejności, co prawda istnieje, jednakże nie jest w stanie świadczyć alimentów (bo np. z powodu złego stanu zdrowia nie pracuje, nie osiąga żadnych dochodów, ani nie ma majątku), lub gdy uzyskanie od osoby zobowiązanej w bliższej kolejności na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania "jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami". Sąd Najwyższy wskazał że obowiązek alimentacyjny dalszego krewnego istnieje nie tylko wtedy, gdy bliższy krewny nie ma możliwości wypełniania tego obowiązku, lecz może powstać także wtedy, gdy bliższy krewny mimo takich możliwości nie wywiązuje się ze swych obowiązków" (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1962 r., 2 CR 167/62, OSNCP 1963, nr 4, poz. 91). Taka sytuacja występuje w przedmiotowej sprawie, obowiązany do płacenia alimentów jest ojciec powoda- J. W. (1), który nie wywiązuje się w całości z tego obowiązku. Jak wynika ze zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, wyegzekwowanie w pełni tego obowiązku pomimo podjętych przez matkę małoletniego prób, zarówno poprzez egzekucję komorniczą w Polsce, jak i na terenie (...) jest na chwilę obecną niemożliwe.

W dalszej kolejności art. 133 § 1 i 2 krio stanowi, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, a poza powyższym wypadkiem uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Pamiętać zatem należy, iż w odróżnieniu od rodziców dziecka, którzy mają obowiązek podzielić się z nim nawet najskromniejszymi dochodami, jeżeli majątek dziecka nie wystarcza w całości na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania, to obowiązek dziadków będzie zależał od tego, czy ich wnuki znajdują się w niedostatku. Jednocześnie przepis art. 133 § 2 krio posługując się pojęciem niedostatku nie określa, co należy rozumieć pod tym pojęciem. Pewną wskazówkę interpretacyjną w tym zakresie zawiera art. 135 § 1 krio. Z jego brzmienia można wnosić, iż niedostatek występuje wtedy, gdy uprawniony nie może w pełni własnymi siłami, z własnych środków, zaspokoić swych usprawiedliwionych potrzeb. Potrzeby te to potrzeby tak materialne jak i niematerialne, przy czym potrzeby każdego człowieka kształtują się inaczej. Obydwa te rodzaje potrzeb są ze sobą sprzężone i tylko ich łączne zaspokojenie zapewnia godziwą egzystencję. W takim kontekście można mówić o zaspokojeniu potrzeb usprawiedliwionych, które każdy uprawniony powinien mieć zapewnione. Są one uzależnione od indywidualnych cech uprawnionego, tj. od wieku, stanu zdrowia, zawodu, pozycji społecznej i dotychczasowej stopy życiowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1998 roku, I CKN 95/98 LEX nr 1223697)

W ustalonym stanie faktycznym podstawą oddalenia powództwa był przede wszystkim brak przesłanki niedostatku po stronie małoletniego powoda. Jakkolwiek, jak już zostało wyżej wspomniane, określenie to nie doczekało się ustawowej definicji, to w piśmiennictwie przyjmuje się, że sytuacja ma miejsce wówczas, gdy dana osoba ma trudności z utrzymaniem się na minimalnym poziomie. Podobnie było to wyjaśniane w wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego, które wskazują, że niedostatek występuje nie tylko wtedy, gdy uprawniony do alimentacji (wierzyciel alimentacyjny) nie ma żadnych środków utrzymania, lecz także wówczas, gdy osoba uprawniona nie może w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb (por. wyrok SN z dnia 20 stycznia 2000 r., I CKN 1187/99, LEX nr 51632; orzeczenie SN z dnia 29 września 1958 r., 2 Cr 817/57, OSPiKA 1959, z. 11, poz. 294; orzeczenie SN z dnia 23 października 1962 r., III Cr 16/62, OSPiKA 1964, z. 10, poz. 191; uchwałę SN z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, nr 4, poz. 42; wyrok SN z dnia 3 marca 1999 r., III CKN 826/98, LEX nr 1213503). Zatem o osobie ubiegającej się o alimenty z powodu niedostatku można mówić wówczas, gdy nie potrafi ona zaspokoić samodzielnie swych potrzeb na poziomie zbliżonym do minimum socjalnego. Popadnięcie w niedostatek pozwala żądać alimentów jedynie wówczas, gdy nie stało się to umyślnie, w tym np. gdy niedostatek nie jest efektem hulaszczego trybu życia osoby żądającej alimentów. W przeciwnym razie takie żądanie należałoby rozważać w kontekście jego zgodności z zasadami współżycia społecznego i dopuszczalności skorzystania z zarzutu nadużycia prawa podmiotowego do alimentacji.

Przedstawicielka ustawowa powoda podnosiła, że potrzeby syna wzrastają, ojciec nie płaci alimentów, a ona nie jest w stanie z własnych dochodów pokryć usprawiedliwionych potrzeb małoletniego. Z ustalonego stanu faktycznego wynika zaś, że podstawowe potrzeby powoda takie jak wyżywienie, ubranie, podręczniki i przybory szkolne, leczenie oraz zajęcia pozalekcyjne są zapewnione pomimo - jak to wskazała J. R. (1) - trudnej sytuacji finansowej jego matki. Matka małoletniego pracuje i osiąga dochody w wysokości 3.000 zł miesięcznie. Jest to kwota wyższa niż najniższe wynagrodzenie pracowników i jakkolwiek nie pozwala na zaspokojenie wszystkich potrzeb, to przy zadeklarowanych wydatkach powinna wystarczyć na pokrycie podstawowych potrzeb dziecka tj. zapewnienie mu minimum egzystencji. Podkreślenia wymaga również fakt, iż w toku postępowania, ze środków uzyskanych od pozwanych w drodze zabezpieczenia zakupiła ona dla syna nową konsolę do gier o wartości 1.400 zł, a także nowy rower. Trudno zaś owe wydatki uznać za takie, które zapewniają bieżące utrzymanie na poziomie minimum socjalnego. Wręcz przeciwnie, są to a są to wydatki na sprzęty bardzo kosztowne. Z pewnością brak jest podstaw by tego rodzaju zakupy były finansowane przez dziadków w drodze alimentacji wnuka. Dodatkowo J. R. (1) wyposaża syna w sprzęt sportowy, który nie należy do najtańszych. Trudno zatem mówić w tym przypadku o niedostatku w rozumieniu wyżej cytowanych przepisów. Można natomiast mówić o niedostatku w potocznym tego słowa znaczeniu w rozumieniu braku środków na zaspokojenie wszystkich potrzeb powoda, z czym boryka się wiele rodzin, ale nie stanowi to podstawy do alimentacji przez zobowiązanych w dalszej kolejności.

Ponadto niezrozumiałym dla Sądu jest fakt, iż matka małoletniego posiadając ku temu odpowiednie możliwości, nie wyraża chęci podjęcia dodatkowej pracy jako korepetytorka. J. R. (1) jest z zawodu nauczycielką (...), a więc bez trudności znalazłaby chętne osoby do pobierania u niej korepetycji, tym bardziej, że pracuje one 18 godzin tygodniowo, a małoletni powód ma już 13 lat, zatem nie wymaga on stałej, nieprzerwanej opieki ze strony matki. Jeżeli matka małoletniego pragnie zaspokajać jego potrzeby na poziomie wyższym niż podstawowe, to winna w pierwszej kolejności sama dążyć do podniesienia swoich zarobków (choćby poprzez udzielanie korepetycji). Zauważyć także trzeba, że J. R. (1) jest obciążona kredytem hipotecznym związanym ze zmianą mieszkania na znacznie większe. Zdaniem Sądu nie nie stało na przeszkodzie by matka małoletniego powoda zakupiła mieszkanie dwupokojowe (skoro nie chciała dzielić kawalerki z dorastającym synem) ale wielkości rzędu 37-40 m², a nie mieszkanie o powierzchni 56 m². Wówczas kredyt zaciągnięty na jego zakup nie obciążałoby aktualnie w tak wysokim stopniu budżetu domowego. Nadto, strona powodowa nie wykazała by niezbędnym był kredyt remontowy zaciągnięty u pracodawcy, który obecnie jest spłacany kwotą ponad 400 zł miesięcznie. Zdaniem Sądu, w świetle dochodów przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda były to wydatki nieusprawiedliwione, a z pewnością brak jest obecnie podstaw by ich zaciągnięcie uzasadniało obciążenie pozwanych dziadków alimentami na rzecz powoda.

Nie bez znaczenia jest też to, że obowiązek alimentacyjny dalszych krewnych Sąd Najwyższy, w wyroku z dnia 22 kwietnia 1974 r., III CRN 66/74 (LEX nr 7468) określa jako "subsydiarny". W tezie tego orzeczenia stwierdza, że jeśli

jedno z rodziców jest całkowicie niezdolne do wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego - obowiązek ponoszenia w całości ciężarów związanych z utrzymaniem i wychowaniem wspólnych dzieci - spoczywa w zasadzie na pozostałym rodzicu. Dopiero gdyby zostało ustalone, że drugi z rodziców - mimo odpowiedniej staranności i wykorzystania wszystkich możliwości zarobkowych - nie jest w stanie w całości lub części sprostać swoim obowiązkom względem dziecka i z tego powodu dzieci mogłyby znaleźć się w niedostatku - w grę wchodziłby subsydiarny obowiązek dalszych krewnych, a w szczególności dziadków (art. 128 i 129 krio). Podobnie w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 marca 1967 r., II CR 88/67 (LEX nr 566), Sąd Najwyższy zawarł uwagi dotyczące obowiązku alimentacyjnego dziadków. Powstaje on wówczas, gdy żadne z rodziców nie jest w stanie wypełniać swojego obowiązku. Jak podkreślił SN, błędny jest pogląd, iż "obowiązek alimentacyjny wobec dziecka dzieli się jak gdyby na część macierzystą i ojczyzną i że jeżeli matka nie jest w stanie wypełnić swego obowiązku, to powinni ją w tym wyręczyć jej krewni. Tymczasem stosownie do przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego obowiązek ten przechodzi przede wszystkim na drugiego rodzica, w danym wypadku na matkę dziecka. Gdyby zaś nie mogła on tego obowiązku w całości lub części wykonać, zobowiązani będą w tej samej kolejności dziadkowie obu linii, tj. linii ojczyźnej i macierzystej. Obowiązek dalszych krewnych określa również Sąd Najwyższy jako obowiązek "posiłkowy" (zob. wyrok SN z dnia 16 marca 1967 r., II CR 88/67, LEX nr 566). W przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do obciążenia pozwanych obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz wnuka, albowiem J. R. (1) z uwagi na swoje dochody oraz możliwości zarobkowe jest w stanie samodzielnie zaspokoić potrzeby syna przynajmniej na poziomie podstawowym.

Nadto, wypada podkreślić, że w stanie faktycznym przedmiotowej sprawy zostało ustalone, że obydwójce dziadkowie mają dochody wyższe od przedstawicielki ustawowej powoda, która osiąga przychody rzędu 3.250 zł (3.000 zł pensji i ok. 250 zł alimentów od ojca) tylko o 200-300 zł. Są ludźmi starszymi, schorowanymi. Ich sytuacja materialna jest równie skromna co matki powoda, a nadto matka małoletniego ma pełną możliwość zdobycia środków utrzymania dla siebie i syna i osiąga dochody pozwalające na zaspokojenie podstawowych potrzeb. J. R. (1) posiada również możliwości by zdobyć dodatkowe źródła utrzymania np. udzielając korepetycji z (...). Pozwani natomiast są emerytami obciążonymi licznymi schorzeniami z emeryturami w łącznej wysokości około 3.400 zł. Z uwagi na swoje schorzenia ponoszą wysokie koszty leków oraz żywności (pозwana przebywa na diecie cukrzycowej). Obciążenie ich zatem alimentami na rzecz małoletniego powoda z pewnością nie dałoby się pogodzić z zasadami współżycia społecznego, a przede wszystkim z przepisami prawa rodzinnego w tym zakresie.

Wobec powyższego powództwo podlegało oddaleniu na podstawie cytowanych wyżej przepisów.

W punkcie II wyroku Sąd, na mocy art. 102 kpc - odstąpił od obciążania strony powodowej kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej z uwagi na trudną sytuację materialną J. R. (1), jej obciążenia kredytowe oraz ponoszone comiesięczne koszty utrzymania dziecka.